

POWSTANIE STYCZNIOWE

Pakiet edukacyjny
Muzeum Historii Polski

Odwilż posewastopolska

1. Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenie.

Nowy władca, Aleksander II, najstarszy syn Mikołaja, wstępował na tron przekonany, że państwo potrzebuje zmian. W imperium zaczęła się polityczna odwilż: złagodzone mikołajowskie rygory i podjęto przygotowania do umiarkowanych reform. Szczególnie paląca była tu kwestia agrarna. Na wsi narastały niepokoje, powszechnie sądzono, że system pańszczyźniany to anachronizm. Liberalizacja polityki wewnętrznej sięgnęła również Królestwa: ogłoszono amnestię dla więźniów politycznych, złagodzono cenzurę.

Tomasz Kizwalter, *Królestwo Polskie. Przystosowanie i opór*
[w:] Powstanie Styczniowe, Pomocnik Historyczny „Polityki” 2013

1. Wypisz decyzje władz składające się na tzw. odwilż na początku rządów cara Aleksandra II.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

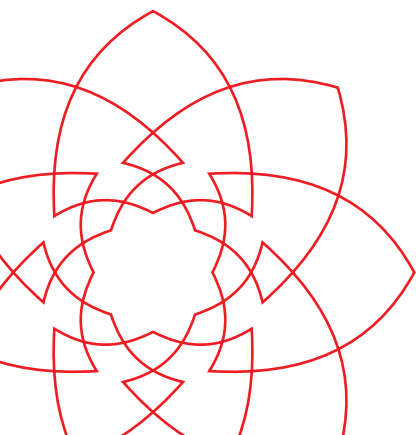
.....

.....

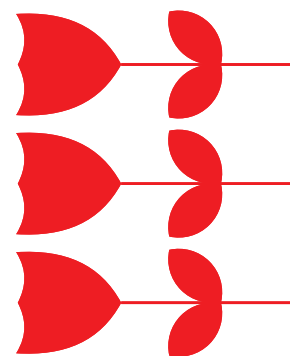
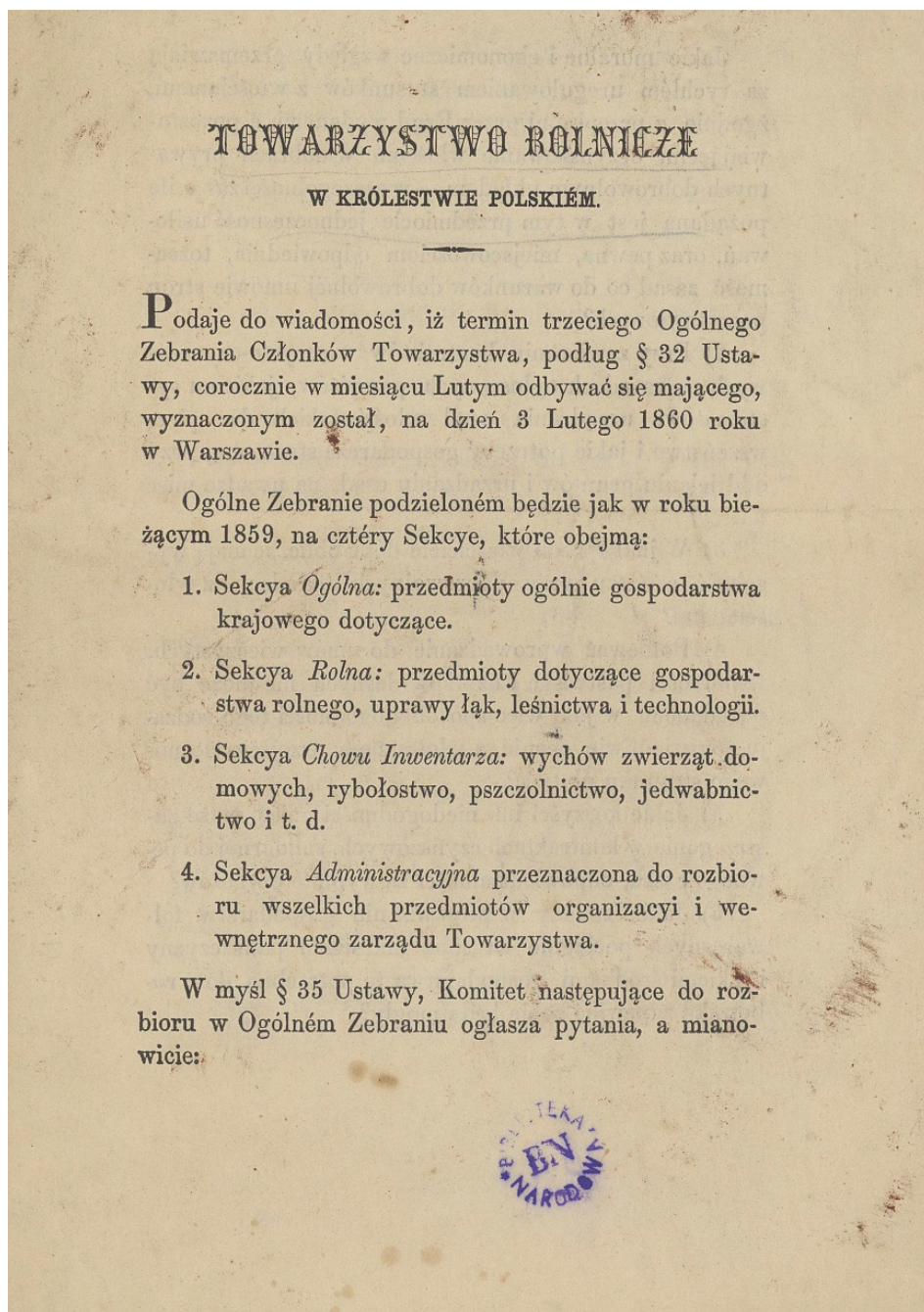
.....

.....

.....

2 ■ Zapoznaj się z tekstami dotyczącymi Towarzystwa Rolniczego i odpowiedz na pytania.

W 1856 roku w Królestwie zaczęły się aktywizować różne środowiska polityczne. Tradycyjnie działały tu różne grupy lojalistów związane z administracją rosyjską. Grupa ziemian utworzyła Towarzystwo Rolnicze, zorganizowane wokół czasopisma „Roczniki Gospodarstwa Krajowego”. Integracji tego znaczącego społecznie i ekonomicznie środowiska służyły także zjazdy w Klemensowie, posiadłości Andrzeja Zamoyskiego, uważanego za jego nieformalnego przywódcę. W 1858 roku towarzystwo uzyskało możliwość legalnego działania, a Zamoyski został jego prezesem.

[...] w Królestwie najbogatsze doświadczenie w działalności społecznej miało Towarzystwo Rolnicze. Jedną z metod popularyzacji wiedzy stała się organizacja konkursów na najlepiej prowadzone gospodarstwa. Mogli w nich uczestniczyć zarówno ziemianie, jak i chłopi. Od 1859 roku towarzystwo miało prawo zajmować się, za specjalnym zezwoleniem, sprawami dalszego urządzania wsi, dyskutować o oczyszczaniu i uwłaszczeniu. W 1861 roku liczyło 4033 członków. Skupiało większość ziemian Królestwa Polskiego.

1. Dlaczego *kwestia agrarna* i *przedmioty dotyczące gospodarstwa rolnego* były przed Powstaniem Styczniowym częstym tematem zebrań, debat i tekstów?

.....

.....

.....

.....

2. Określ, czy działania członków Towarzystwa Rolniczego były przejawem myśli liberalnej, konserwatywnej czy socjalistycznej. Odpowiedź uzasadnij kilkoma argumentami.

.....

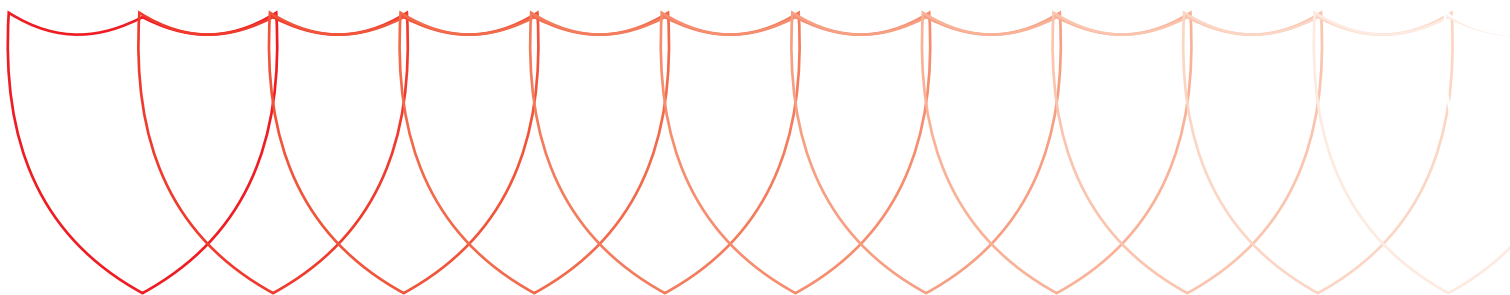
.....

.....

.....

3. Wymień postulaty polityczne i społeczne, które łączyły chłopów i ziemiaństwo względem rosyjskich władz zaborczych.

- .....
- .....
- .....

Kartę opracował: Adam Rębacz